

INHOUD:

St. Werkgroep Milieubeheer Rhenen
Secr. W. Cobben Utr. str. weg 7 Rhenen
Tel. 08376-12147
Giro 2911077 penn.
Bovenweg 61 3911 SG Rhenen

Gastenhoek	blz. 1
Wist u dat....?	blz. 3
Deskundigenbericht	blz. 4
Centralisatie van natuur- etc.	blz. 6
Oranjemarkt	blz. 8
Geknipt	blz. 9
Financieel jaarverslag	blz. 10
Financieel Jaaroverzicht	blz. 11
De vervuiler betaalt, maar....	blz. 12
Hoe vlindervriendelijk is Rhenen?	blz. 13
Rhenen Schoon 1990	blz. 17
De wijsheid in pacht(?)	blz. 18
Earthday	blz. 20
Toespraak Jaarvergadering WMR	blz. 21
Waarom chloor zo giftig is.	blz. 24
Uit de commissies	blz. 25
Jaarverslag secretaris 1990	blz. 26
Activiteitenagenda	blz. 28
Van de redactie	blz. 28

1990

GASTENHOEK

MILIEU in TSJECHOSLOWAKIJE.

Pavel Krivka.

Het erfdeel van de 41 jaren kommunistische dicatuur in Tsjechoslowakije is niet vrolijk: diepe moralische crisis, een algemene milieuramp en de crisis van de economie. Deze drie dingen hangen samen en geen van die drie kan makkelijk worden opgelost.

In de kommunistische ideologie werd altijd de "arbeiderklasse" verheerlijkt. Alle burgers moesten werknemer worden en er was maar één werkgever - de staatspartij -. Zo ontstonden ook in Tsjechoslowakije vele fabrieken, alleen om een "arbeiderkarakter" van de steden of gebieden te vervaardigen. De economische kant speelde er geen rol bij, en het milieu dan natuurlijk helemaal niet. Zo staan in het midden van grote steden gevaarlijke chemische bedrijven, zoals in Bratislava en Usti nad Labem. Naar schatting werken er in totaal 1 miljoen mensen in de industrie wier arbeid geen winst, maar alleen verlies kan brengen. Elke dag, wanneer deze sterk vervuilende bedrijven draaien, brengt nog meer lucht- en watervervuiling en nog meer energetische en economische verliezen, die via een centraal plan- en verdeelstelsel worden gecompenseerd.

Toch is het niet makkelijk deze bedrijven meteen te sluiten en een miljoen mensen ontslaan. De regering "van de nationale overeenkomst" durfde er niet mee te beginnen en ook de nieuwe regering na de verkiezingen van 9 juni zal het moeilijk vinden. Men vreest namelijk de panische angst voor werkloosheid, die de communisten 41 jaren systematisch hebben gekweekt. De angst voor werkloosheid - een normaal verschijnsel van de westerse arbeidsmarkt - werd door de K.P. Tsj. ook in de verkiezingscampagne gebruikt. Toch, zonder kennelijke reductie van de Tsjechoslowaakse industriesubstans, is er geen vermindering van industriele vervuiling en energieverpilling denkbaar.

Het kommunaal bereik draagt ook tot de ernstige milieusituatie bij. Er zijn nog enkele grote steden met meer dan 100.000 inwoners (Hradec Kralové, Pardubice, Bratislava-Pterzalka, Usti nad Labem) die in het geheel geen riool waterzuiveringsinstallaties kennen. Het vuil wordt gewoon in Elbe en Donau geloosd. De gasverwarming in steden is ook vrij zeldzaam, bovendien wordt er veel meer gestookt dan in Nederland.

Het grootste milieuprobleem in Tsjechoslowakije blijkt land- en bosbouw te zijn.

In de landbouw heeft zich de laatste twintig jaren onder Husák een grootscheepse concentratieproces voorgedaan. Vooral door de concentratie en de chemisatie streeft men naar maximalisering van de produktie: de streefcijfers waren elf miljoen ton graan en zeven miljoen varkens, zodat men niet "door de imperialistische landen tot graanhandel wordt gedwongen".

Deze planning was een politiek bevel - geen economisch rationeel streven -. Het was ook een politiek bevel de winkels ruim van voedsel te voorzien: 'mensen met een volle maag interesseren zich niet voor abstracte mensenrechten' - dat was de redenering - die inderdaad twintig jaar heeft gewerkt.

De bekende Tsjechische schrijver LUDVIK VACULIK omschrijft in een

artikel in het Franse tijdschrift L'ESPION de landbouwpolitiek als een carroussel van bedrog: "Niet iedereen heeft dat bedrog in de gaten, niet iedereen ziet de trucjes. We hebben toch vlees, brood en melk genoeg? En vuilnis genoeg. Wat we zeker niet hebben, is drinkwater. Tot nu toe heeft niemand met arbeider en boer gepraat over de werkelijke kosten van dit vlees, brood en melk. Tsjechoslowakije heeft een geringe buitenlandse schuld - maar waarom? Omdat de staat roofofbouw op de natuur heeft gepleegd, de landbouw grond vernietigd en de steden verwaarloosd. Onze onzichtbare, maar reusachtige schulden liggen in de toekomst, want we leven ten koste van de volgende generaties".

Inderdaad. Het parasiteren op de toekomst was een van de bestaansprincipes van de oosteuropese kommunistische dictaturen, nadat ze de rijkdom van vorige (voorafgaande) generaties hadden verbruikt. De resultaten daarvan in Tsjechoslowakije spreken voor zich: de levensverwachting is er 5 jaar minder dan in Nederland en andere landen van West-Europa. In de SO₂-productie staat CSFR op de tweede plaats na de DDR in Europa, de levensmiddelen - met name de melk in Praag - zijn ernstig vervuild door PCB's en kadmiem (vlees), vele rivieren zijn dood, de erosie van landbouwgrond is een normaal verschijnsel geworden, de bossen sterven af door verzuring, te hoge houtkap, te grote wildstand en schimmelziekten...

Toch krijgt een westeuropese toerist in Praag van deze dingen weinig te horen. Eerder ontmoet hij een bijzonder kenmerk van de nationaalkarakter - een zin voor humor en zwarte humor. Een voorbeeld daarvan was de verkiezingscampagne met o.a. een Bierpartij, de Partij-Erotische initiative, Partij van de matige vooruitgang in grenzen van de wet en tenslotte de Partij van de zwijgende meerderheid. Tijdens de dictatuur heeft namelijk de grote meerderheid van het volk gezwegen en passief gewacht op de nieuwe ontwikkelingen. De vertegenwoordiger van deze Partij van de zwijgende meerderheid heeft dan ook in de televisie-verkiezings-uitzending voor de camera's twee minuten gezwegen en gezegd dat dit het programma van de partij was. Ook worden over de rampzalige ekologische situatie in Tsejchoslowakije vaak grappen gemaakt. Een van hen nemen wij over uit de krant FURUM van 14 maart 1990:

Frans Minder-Borch

WIST U DAT

- de gemeente Etten-Leur jaarlijks tienduizenden guldens bespaart door in plaats van te storten, plantsoen- en tuinafval, snoeihout en maaisel hoofdzakelijk in eigen beheer te composteren; de verkoop van compost ook nog geld oplevert?
- artikel 6 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vermeldt: dat de gemeenteraad een verordening vaststelt, waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en in de gemeente een belanghebbende natuurlijke en rechtspersoon bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen of herzieningen worden betrokken?
- de gemeenteraad van Rhenen een eigen invulling hieraan geeft, zoals bv.: de tekeningen voor flatbouw aan de Schoutenboomgaard al ter beoordeling bij de provincie liggen, zonder dat de burger zich hierover heeft kunnen uitspreken?
- zelfs de bevoegde commissie zich hierover niet heeft kunnen uitspreken?
- bij de bibliotheek alle wetboeken (Schuurmans en Jordens) ter inzage liggen?
- gedeputeerde staten der provincie Utrecht geen toestemming hebben verleend voor appartementenbouw aan de Utrechtsestraatweg, nl. het Pannekoekhuis "De Eekhoorn"?
- het actie-komitee "Kwintelooyen Open" een rapport "Kwintelooyen, het behouden waard" heeft opgesteld en gestuurd aan het bestuur van het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug-Valleigebied e.a.?
- dit rapport de natuurwetenschappelijke, educatieve en recreatieve waarden van de groeve Kwintelooyen omschrijft?
- deze waarden zodanig zijn dat het gebied bestemd zou moeten worden tot natuurgebied, waar dagrecreatie is toegestaan;
- dit rapport te verkrijgen is - tegen betaling van f 7,50 bij voormeld actie-komitee?
- tegen het ontwerp bestemmingsplan Koerheuvel I NEGEN bezwaarschriften zijn ingediend met ZESHONDERDZESTIG ondertekenaars?
- op 20 juni 1990 de hoorzitting met betrekking tot dit bestemmingsplan was?
- op 26 juni 1990 reeds in de raad de verkoop van 25 bouw kavels aan het pensioenfonds van Shell aan de orde is geweest?
- de meerderheid van de gemeenteraad voor "verkwanseling" van de houtwal en de Koerheuvel is?
- de schoonheid van Rhenen stervende is?
- dat u over al het bovenstaande inlichtingen kunt verkrijgen bij het secretariaat van de WMR: telefoon: 12147?

DESKUNDIGENBERICHT

"WMR maakt ditmaal ook beleid"

Voor een groene heuvelrug, willen wij de spoorbrug terug!

Onder motto van bovenstaande slogan voerde de Nationale Milieu Aktie Rhenen e.o. (een samenwerkingsverband tussen WMR, Rover, KNNV, Raad van Kerken, ENFB, Vereniging Goed Rentmeesterchap, Kwintelooyen Open en Werkgroep Spoorbrug Terug) op 14 april j.l. een aktie voor een herstel van de voormalige spoorbrug tussen Rhenen en Kesteren.

De aanleg van een dergelijke spoorbrug moet dan onderdeel gaan vormen van de spoorwegverbinding Amersfoort-Veenendaal - Rhenen-Kesteren, welke vervolgens kan gaan fungeren als ontlasting van het bestaande spoorwegtraject Utrecht-Arnhem. Bovendien moet deze spoorweg verbinding een alternatief bieden voor het nog steeds toenemende autoverkeer (onder andere verantwoordelijk voor 20% van de zure regen) in de regio, dat in de toekomst met de aanleg van de Oostelijke Randweg Veenendaal tot grote verkeersproblemen zal leiden rondom het Viadukt in Rhenen.

Het gemeentebestuur van Kesteren vreest, met het herstel van de spoorwegverbinding tussen Rhenen en de Betuwelijn, echter voor nog meer geluidsoverlast plus verdere doorsnijding van het dorp Kesteren en is om die reden tegen het doortrekken van de spoorlijn.

Met dit artikel zullen deze bezwaren aan de orde gesteld worden. De gemeente Kesteren spreekt bij haar bezwaren met name over de spoorwegverbinding via het vooroorlogse traject (zie alternatief 1). Toch bestaat er een aantrekkelijk alternatief voor het oude traject, namelijk via de rondweg van Kesteren.

Het dijklichaam van de rondweg van Kesteren is 10 jaar geleden aangelegd met de mogelijkheid om deze uit te breiden tot een vierbaans snelweg (zie doorsnede).

Om het autoverkeer terug te dringen is dit laatste ultiem uit den boze. Neen, het zou beter zijn dit deel van het dijklichaam te benutten voor de eerdergenoemde spoorwegverbinding. Daarmee worden de bezwaren van de gemeente Kesteren voor een groot deel weggenomen. Immers, de combinatie van de rondweg Kesteren als spoorwegverbinding en autoweg vormt géén extra doorsnijding en geen extra geluidsbron van de woonkern Kesteren. (het traject en geluidsoverlast van het trein- en autoverkeer worden namelijk gebundeld).

Met de mogelijkheid om de spoorwegverbinding eventueel via de rondweg te voeren, liggen de knelpunten met name bij de aansluitingen op de bestaande trajecten. Vooral de aansluiting in Rhenen zal ingrijpend zijn. (Verbouwing of vervanging van het Viadukt om meer ruimte te bieden voor de door te trekken treinverbinding).

Bij de aansluiting op de Betuwelijn is dit nog onduidelijk, omdat er op dit moment een discussie gevoerd wordt over de toekomstige lokatie van de Betuwelijn.

Zoals u wellicht weet, zal de Betuwelijn verdubbeld plus geëlektrificeerd gaan worden, om de toekomstige groei in het goederentreinverkeer tussen Rotterdam en het Ruhrgebied op te gaan vangen.

In verband met de geluidsoverlast plus vervoer van gevaarlijke stoffen door dit treinverkeer, bestaan er plannen om het bestaande traject te vervangen door een traject langs de A15 (langs welke zijde,, (noord of zuid) is nog niet bekend).

- Alternatief 1: Het vooroorlogse traject met aansluiting op bestaand traject.
 Alternatief 2: via rondweg Kesteren met aansluiting op bestaand traject.
 Alternatief 3: via rondweg Kesteren met aansluiting op nieuwe traject langs A 15.

Bij de beide laatste alternatieven is er een onderscheid gemaakt tussen aansluiting op het bestaande en het nieuwe traject van de Betuwelijn, omdat het bepalend kan zijn voor een nieuwe lokatie van het NS-station van Kesteren. Bij alternatief 2 kan het station gehandhaafd blijven. Bij alternatief 3 zal er overwogen moeten worden om deze naar elders te verplaatsen.

Als WMR willen we voorlopig nog geen voorkeur uitspreken voor één van de eerdergenoemde alternatieven, omdat er nog talloze randvoorwaarden zijn, waar nog geen rekening mee gehouden is. Als WMR hopen we met dit artikel een verdere bijdrage te hebben geleverd aan het herstel van de spoorwegverbinding Rhenen-Kesteren.

Dieter Kwint.

Bijlage: - 4 plattegronden plus 1 legenda
 - 1 dwarsdoorsnede.

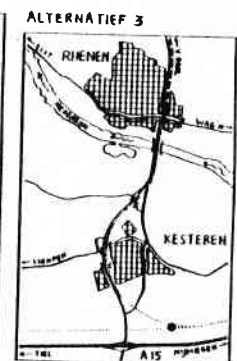

LEGENDA
 ■ WOONBOUWING
 — AUTOWEG
 — SPOORLIJN
 X BRUG/VIADUKT
 ● NS-STATION

BESTAANDE SITUATIE
 ALTERNATIEF 1
 ALTERNATIEF 2
 ALTERNATIEF 3

LEGENDA
 ■ WOONBOUWING
 — AUTOWEG
 — SPOORLIJN
 X BRUG/VIADUKT
 ● NS-STATION
 NIEUWE SPOORWEG-VERBINDING

Centralisatie van de natuur- en milieurampen.

In 1988 begonnen bewoners van de Koerheuvel - goeddeels zogenaamde importburgers - zich af te vragen of hun woon- en leefomgeving wel zo verzekerd waren als hun was voorgespiegeld.

Met het kleine krantenberichtje, dat de Kroon een of andere uitspraak had gedaan, die betrekking heeft op de Koerheuvel, sloeg hen toch de schrik om het hart.

Op onderzoek uitgaande bleek hun al spoedig dat niet alleen hun directe woonomgeving op het spel stond, maar dat de gemeente plannen uit de lade haalde, die betrekking hebben op een diepingrijpende aantasting van natuur en landschap aan de westzijde van de stad.

Iedere bezorgde rimpel op het gezicht van de geschrokken inwoners werd weggestreken met de mededeling, dat het om de huisvesting ging van honderden woningzoekenden.

Er brak een tijd aan van informatie, geruststellende en verwarrende mededelingen van de burgemeester, weinig verhelderende zittingen van de plancommissie, een onrustig en tevergeefs beroep op vele en velerlei instellingen voor natuur- en milieubescherming etc. etc. Een greep naar de wettelijke noodremmen trok hen in een geroezemoes van over elkaar duikelende regelingen, ambtelijke hulp en tegenwerking, bereidheid tot informatie en onwelwillendheid.

En...de wet ruimtelijke ordening, de overheidsinspecties, de streekplannen, provinciale regelingen en bevoegdheden, milieuwetten, milieusancties, milieutelefoons, milieubrochures van de overheid ten spijt, vliegen de kapvergunningen, bouwvergunningen, bestemmingsplannen, afwijklingsbevoegdheden, art. 19 sneltreinen, de burger om de oren. Een grens blijkt geen grens te zijn op de plankarten, een wet geen wet in het wetboek, een wettelijk verweer kost hem dik-geld; gemeentelijke rapporten met zijn/haar belastinggeld betaald, worden wel ter visie gelegd, zijn tegenrapportage niet!

De burger krijgt het machteloosmakende gevoel slachtoffer te zijn in een duistere trucendoos van wet, wetgever, bestuurder en ambtenaar; een "Slot" van Kafka! Er zijn draden van verwarring over zijn weg gespannen door mensen, die hij met zijn medeburgers via een soms al even duister belastingstelsel in het leven moet houden.

En toch...we horen al die bestuurders, funktionarissen en directies zeggen: "democratie", "rechten van de burgers" "natuurlijk, u hebt groot gelijk", "de wet geeft u alle mogelijkheden", kijk eens aan: "spreektijd voor publiek", "hoorzitting", "bezwaarschriften", een democratisch paradijs!

Met een aldus opgeklopt gerust gemoed gaan de bestuurders met de ontwikkelingen door. Ze zijn immers toch niet tegen te houden?! Koerheuvel-landschappen weg van hier, de projektontwikkelaars met hun gehorige huizen komen eraan!

Als men mij na deze twee jaren zou vragen welke indruk uit die periode het sterkst bij mij leeft, dan moet ik de onwaarschijnlijkheid van de democratische belijdenissen van overheden noemen.

Ik sta niet alleen. Er komt alweer een nieuwe dreiging op de burger af: decentralisatie....Het geloof, dat het goed voor ons is als de overheidsbeslissingen dicht bij ons in de buurt worden genomen.

Een doorgewinterde bestuurder als dr. Kremers, de scheidende

gouverneur van Limburg blijkt er niet blij mee te zijn:

"Bestuur dicht bij de burger - iets ergers kan de burger nauwelijks overkomen. Al die dorpspotentaten, die de burger al generaties lang op de huid zitten, ik moet er niet aan denken".

Al die dorpspotentaten in al die 650 kleine gemeenten, die ons land telt....Denk aan de schaduwkanten van de door het CDA hooggeprezen decentralisatie! Ze kan, wat de natuurbescherming betreft wel eens betekenen: centralisatie van de natuurrampen. Die kleine plaatsen...ze willen allemaal iets groots verrichten en de laatste resten van onze Nederlandse natuur staan daarbij dikwijls in de weg. Rond Roermond weten ze er ook alles van....

Burgemeester Maks van St. Odilienberg, waar een uniek natuurgebied (Leropperveld) door Roermond wordt bedreigd, zegt: -luistert u aub goed, hier in Rhenen -!!.

"Misschien moet je op een bepaald moment gewoon constateren dat een gemeente niet meer kan groeien. Ik respecteer de belangen van (Roermond) anderen, maar niet in dit gebied". En weet u wel, dat met bijna dezelfde woorden enkele jaren geleden de provincie Utrecht dit ook aan het gemeentebestuur van Rhenen schreef!!!

De-centralisatie...een mogelijk groot gevaar voor de natuur en de verdedigers van de natuur, de machteloze burger.

Komen wij niet tot een massale weerstand van een omvang en intensiteit als destijds de actie tegen de kruisraketten dan zullen de burgerrechten samen met de natuur nog meer het loodje leggen tegen de "dorpspotentaten". Want ook wij resperen de belangen van anderen, maar NIET in dit gebied van de Koerheuvel!

G.J. Haas

Oranjemarkt.

We waren weer present met veel informatie over vooral Rhenens Akties 't Kwinteloven geen golfbaan, maar liever een mooi natuurlijk wandelgebied met wat kleinschalige recreatie.

Behoud de houtwal bij de Koerheuvel.

Hier is al véél voor geknokt om te zorgen, dat gemeenschappelijke plannen voor nog meer huizenbouw daar niet door zullen gaan. De WMR steunde de verontruste bewoners van de Koerheuvel.

En ook de Nationale Milieu Aktie kreeg aandacht. In april was met een groot spandoek aan 't viadukt, gepleit voor een spoorbrug over de Rijn en daarmee aansluiting van treinverkeer met de Betuwelijn in Kesteren. Zo wordt 't autoverkeer ontlast en het milieu dus ook.

Natuurlijk waren er ook de Inheemseplantjes van Dirk Prins en werd aandacht gevraagd voor de vlinders in Nederland, waarvan reeds veel soorten geen natuurlijke levensomstandigheden meer kunnen vinden.

Ook tegen het misbruik van tropisch hardhout werden handtekeningen verzameld, om naar de Europese Commissie te sturen.

Toch is 't jammer, dat zo weinig mensen echt belangstelling tonen op zo'n marktdag voor de aangeboden informatie. Zou men bang zijn voor de toekomst, in verband met 't milieu?, en steekt men liever de kop in het zand, zoals de struisvogels? Wil men de problemen maar liever niet zien?, of denkt men, ach 't zal mijn tijd wel duren!(maar onze kinderen en kleinkinderen, hebben die dan nog levenskansen? Ja, zo dringend is 't, dat we nu moeten werken voor een beter milieu voor 't volledig verpest is..!)

Mocht u toch nog iets willen weten over deze en andere milieuonderwerpen, bel gerust naar het secretariaat van de WMR, mevrouw W. Cobben tel: 12147

Wij hebben echt veel informatie en kunnen u ook doorverwijzen. Wij zijn immers aangesloten bij nogal wat landelijk opererende informatieve en actievoerende milieu- en natuur organsiaties. En welke donateur komt ons helpen bij 't vele werk, dat er toe doen is? Vele handen maken lichter werk. Meldt u tenminste aan als donateur voor f 10,- per jaar minstens, als u 't nog niet bent en maak uw burens en kennissen warm voor onze en uw werkgroep Milieubeheer Rhenen.

begrotingstekort - met militaire maatregelen na te streven wat wellicht ook langs diplomatieke weg kon worden bereikt. Hij stelde voor een commissie te benoemen ter voorbereiding van het zenden van een afgezant naar Carthago (de gemeenschappelijke vijand). Toen hoefde het allemaal niet meer, want het bericht kwam dat Saguntum gevallen was. Een tijdgenoot vat de gang van zaken in een sarcastisch commentaar van vier woorden samen: *Senatu deliberante, Saguntum perit* (terwijl de Senaat bleef debatteren ging Saguntum ten onder).

Het bovenstaande lezende kom je als vanzelf tot de conclusie dat er heden ten dage nog niets is veranderd. Als je in de plaats van Saguntum leest: het milieu in de gemeente Rhenen en voor de Senaat de gemeenteraad, dan kom je, ook weer als vanzelf tot de volgende uitspraak: *CONCILIUM DELIBERANTE, NATURA PERIIT*. (terwijl de raad bleef debatteren, ging het milieu ten onder).

Een paar duizend jaar geleden werd een van de bondgenoten van het oude Rome, de stad Saguntum, door een zo sterke vijand belegerd dat de Senaat in Rome zeer dringend om hulp moest worden gevraagd. Dat verzoek bleek niet echt welkom, en de politici in dat eerbiedwaardige college vonden dan ook allerlei originele argumenten om van hun aarzelingen blijk te geven.

De een vond dat eerst maar eens wetenschappelijk moest worden aangetoond, dat Saguntum zich niet zelfstandig voldoende kon verdedigen. De ander maakte zich zorgen over de gevolgen van een militaire operatie voor de economische ontwikkeling van het Romeinse Rijk. Een derde achtte het in het algemeen niet opportuun - mede gezien het

FINANCIEEL jaarverslag van de penningmeester.

Inkomsten:

Donaties: Enige donateurs hebben hun bijdrage over 1989 nog niet betaald.
 Houtopbrengst: aardige opbrengst ondanks wat mindere activiteit; De subsidie van St.Utr. Landschap voor de knotters is naar een boer gegaan.
 Aluminium: ondanks grote hoeveelheid opbrengst slechts f 9,--;
 Markten: opbrengst daar is gering. Meer gericht op educatie, voorlichting en aktievoering;
 Hinderwet: Bij Raad van State 3x procedure gewonnen en dit griffiegeld terugontvangen.

Uitgaven:

Abonnementen;
 Lidmaatschappen;
 donaties en soms giften aan milieu-organisaties;
 Hinderwet: beroepen bij de Raad van State, kost f 150,-- per ingediend beroep;
 Jaarvergadering: zaalhuur en 1e koffie;
 Nieuwsbrief: dit jaar kringlooppapier aangeschaft; drukkosten nieuwsbrief;
 Voorlichting: materiaal, folders, brochures etc;
 Cursussen: voorlichtingscursussen voor milieuwerkgroepen. Voor de werkgroepleden worden deze cursussen betaald, alsmede de reiskosten (tweede klas trein);
 administratiekosten: hieronder vallen ook telefoonkosten etc. Deze worden door de werkgroepleden zeer laag gehouden. In feite wordt er te weinig gedeclareerd.

Aangevraagd is de subsidie ALGEMEEN voor milieuwerkgroepen bij het Landschaps beheer.

STICHTING WERKGROEP MILIEUBEHEER
 penningmeester: E. Heijboer.

JAAROVERZICHT 1989

Inkomsten:

1.1.89 Saldo giro	1.613,44
1.1.89 Saldo kas	377,--
rente postbank	4,33
Donaties	1.766,--
Houtopbrengst Knotploeg	405,--
Subs.Landschapbeheer	-----
Opbrengst aluminium	9,--
Markten	33,85
Verkocht educatie materiaal	2,50
Raad van State (griffiegeld)	450,--

Uitgaven:

abonnementen.lid- maatschappen,	606,50
donaties en giften	
Beroep Raad van State	150,--
Jaarvergadering	196,50
Markten (kraan- huur etc)	93,50
Nieuwsbrief/ Kringlooppapier	714,73
aanschaf educ. materiaal	221,92
administratiekosten etc.	367,35
reiskosten en cursusgeld	51,94
knotploegadeaux- versnapering	168,35
kilometervergoeding	80,--
31.12.'89 saldo giro	1.691,23
31.12.'89 saldo kas	19,20

4.661,12

4.661,12

BEGROTING 1990:

1.1.90 saldo giro	1.691,23
1.1.90 saldo kas	19,20
donaties, giften	2.000,--
Houtopbrengst	300,--
Subsidie Knotploeg	1.000,--
opbrengst akties	100,--

Raad van State	600,--
Abonn.lidmaat- schap.donatie	200,--
jaarverg. en bijeenkomsten	500,--
administratie- kosten etc.	500,--
cursussen en reis- kosten	500,--
vergoeding auto- kosten	300,--
nieuwsbrief 4 x per jaar	1.100,--
educatiemate- riaal etc.	200,--
31.12.90 saldo	1.210,43

5.110,43

5.110,43

DE VERVUILER BETAALT, IN RHENEN NIET.....

Of men nu zijn groente- fruit- en tuinafval (GFT) zelf composeert, papier, blik en glas in de vuilniszak kiepert, het maakt in prijs (reinigingsheffing) allemaal niets uit. Gevolg: de afvalberg groeit, want afvalpreventie wordt niet beloofd in Rhenen.

In Nijkerk (26.000 inw.) betaalt de vervuiler wel!...: geen reinigingsheffing, maar huisvuilzakken met gemeente opdruk moeten voor f 1,20 per stuk worden aangekocht. Grof vuil kan worden gebracht á f 7,50 / m3 of opgehaald voor f 20,- per aanbieding. Papier, wit en gekleurd glas, blik, plastic, batterijen kunnen worden gebracht in een van de 26 combitainers.

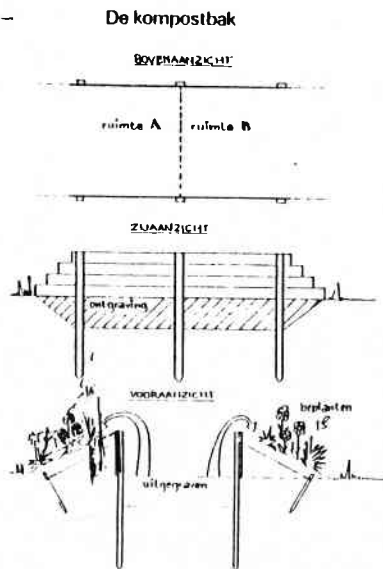
Resultaat:

In Nijkerk	1989	een aanbod van 210 kg huis- en grofvuil/inw.
Streekverband gem.	1987	" " " " " 326 " " "
	"	" " " " " " " "

Een verschil van 116 kg/inwoner, minstens. De ervaringen in Nijkerk leren, dat van illegale stortingen van afval in het buitengebied geen sprake is en met een goede voorlichting en sancties op het aanbieden van goedkope normale huisvuilzakken werkt het systeem heel goed. Op deze wijze kan door zelf composteren en scheiden aan de bron via de combitainers de afvalstroom naar de AVR aanzienlijk worden vermindert. Een eenvoudige methode, die onmiddellijk zou moeten worden overgenomen door gemeenten, die afval als milieuprobleem serieus nemen!

Tip voor zelf composteren:

Men plaatst 2 kistjes naast elkaar in de grond; 1 voor vers afval 1 voor rijpend afval. Van de uitgegraven grond modelleert men met wat stenen een aardig rotstuintje, zodat de compostplaats onzichtbaar is.

Hoe vlindervriendelijk is Rhenen?

Vlinders zijn lief! Wie houdt niet van die vrolijke dwarrelaars, die je dichterbij de natuur doen voelen, en die aangeven dat het mooi weer is als ze vliegen (vlinders en zonneschijn horen een beetje bij elkaar!). Denk maar eens aan een dagpauwoog, met zijn schitterende kleurpatronen: hoe heeft dat in miljoenen jaren onderlinge strijd uitgelekt kunnen worden! En dan groeit zo'n geschubde viervleugelige uit een zwarte doornige brandnetel etende rups, met een stille pop als tussenfase! De natuur is aan het verdwijnen, wordt door ons uitgeroerd, dus ook de variatie in vlindersoorten wordt kleiner. Misschien gaat ons geweten soms wat knagen, dus willen we wat doen voor de vlinders. Vandaar de toename in belangstelling voor deze insecten, maar in Nederland is het vooral ook de Vlinderstichting onder leiding van de wetenschappelijk geschoolde Jan van der Made en vele medewerkers, die deze belangstelling nog weet te bevorderen en een onderbouwing te geven. Ze hebben onder andere een vlinderatlas uitgegeven, waarin je op kaartjes kunt aflezen waar elke aparte soort vroeger ooit werd aangetroffen, maar ook sinds 1980. Met veel plezier heb ik elk jaar honderden waarnemingen van vlinders in mijn eigen tuin en daarbuiten doorgegeven, waarmee ik samen met vele anderen er voor zorgde dat deze atlas kon worden uitgegeven.

Vlinders zijn niet alleen leuk om te zien, maar geven met hun verschijnen of verdwijnen ook goed aan, hoe het met de natuur is gesteld. Vandaar een goed idee om op onze jaarvergadering Jan van der Made te laten uitleggen wat het verband is tussen de overlevingskansen van onze dagvlinders ('s nachts vliegen heel andere soorten!) en de invloed, het beheer van de mens op het landschap. Op die 10e mei kwamen toch wel erg weinig mensen, vandaar dat ik op deze plaats er nog eens op terugkom. In mijn inleiding op de schitterende vlinderdia's - net als bij de wilde planten en de vogels zijn er veel te weinig mensen die de aparte soorten redelijk kunnen onderscheiden...--en het inspirerende verhaal van Jan van der Made stelde ik kort de vraag aan de orde: Hoe vlindervriendelijk is Rhenen? Een antwoord kun je vinden door naar de aparte "categorieën" mensen te kijken, in hun beroep en/of hobby.

1. De burgers. Gemiddeld zullen Rhenenaren niet zo veel verschillen in hun tuinaanleg en -beheer van de inwoners van andere steden: meestal wat kale, nette tuinen, met bloemloze te vaak gemaaide gazons, en borders met veel zwart geschoffelde grond en veel van die doorgekweekte éénjarige planten als penséviooltjes, begonia's, afrikaantjes met te grote en te lang bloeiende steriele zuurstokbloemen, en heel veel coniferen en andere groenblijvers. Gelukkig zie je toch ook een toenemend (??) aantal tuinen met meer ecologische aspecten, meer op de natuur gerichte creativiteit, meer inheemse planten, en ook meer kans voor de vlinders, bijen, hommels, vliegen en nectar en stuifmeel te vinden! Jan van der Made propageerde de aanplant van bijv. buddleia's, asters, hemelsleutel, guldenroede, leverkruid, jacobskruiskruid, want dan krijgen die bestjes meer kans! In mijn eigen tuin is het vooral in juni en juli een natuurlijk bloemenlustoord met veel fouragerende insecten, totaal ruim 450 soorten planten, de meeste inheems. Graag nodig ik geïnteresseerden uit om te komen kijken, en ik heb altijd wel wat zaden en plantjes over om mee te nemen.

Een speciaal applausje nog voor de Rhenense imkers, die wilde bloemen zijn gaan zaaien!

2. De boeren. Deze zijn eigenlijk in een héél cruciale, bepalende positie ten opzichte van de natuur: zij beheren 3/4 van de Nederlandse bodem!! en dus van de Nederlandse vegetatie!! Alles wat zij doen of nalaten, is dus van een immense betekenis voor onze vlinders, vogels, planten, amfibien, reptielen, enz...!! En dan zie je soms grote verschillen per boer: de ene spuit voortdurend weg wat maar op een bloemetje lijkt, en de ander laat nog wel eens pinksterbloemen, boterbloemen, enz. toe in zijn weide. Bij de een hebben honingbij en vlinder dus nog wel een kans, bij de andere boer zullen ze snel moeten doorvliegen. Advies: laat toch wat van die bloemen toe in de wei en wees ook niet zo giftig op die randen, want dat hoeft toch niet te worden geogst!! Gebruik een bosmaaier op boerenerf en in berm een perceelrand in plaats van dat stomme gif (de bosmaaier is een uitstekende vervanger van de vroegere zeis, maar wordt in Nederland nog veel te weinig gebruikt). Van een heel andere categorie beslissing is: schakel om naar een biologisch boerenbedrijf (er is toenemende vraag naar ecologisch geteelde producten!), of sluit een beheersovereenkomst af in het kader van de Relatienota dan wel Bergboerenregeling zoals dat nu in het Binnenveld zéér aktueel is. Aldus kun je van je weide of akker een ware ark van Noach maken temidden van de te ver opgevoerde "woestijn"landbouw. Via onderzoek in enkele blauwgraslandreservaatjes heb ik kunnen constateren, dat in een extensieve wei véél méér vlindersoorten kunnen overleven, maar óók voor de boer zelf zal er op den duur slechts overleving zijn met véél minder gebruik van fosfaten, nitraten, herbiciden. Minder Rabobank, méér overleving!!

3. De gemeente. Deze kan óók véél meer doen voor onze vlinders en de verdere natuur. Het gaat daarbij om Planologie en Gemeentewerken. De eerste wordt te veel gedomineerd door een verouderde groeifilosofie: zonder knotserige winkels, doorgaande huizenbouw (zie het gemanipuleer op de Koerheuvel!) en met toepassing van de Relatienota zou Rhenen "sterven in schoonheid! Het misverstand is, dat Rhenen het juist moet hebben van, bloeit in schoonheid!! In het nieuwe Beleidsprogramma 1990-1994 zien we zelfs een stukje tegen de natuur gerichte rancune: "geen subsidie voor De Blauwe Kamer" (het rentmeesterschap schiet er zo wel bij in). Dag bloemen!, dag vogels!, dag vissen!, dag vlinders! Wat betreft Gemeentewerken: ze doen hun best het gifgebruik terug te brengen en met name begint enig licht te gloren in het plantsoenbeheer, bijvoorbeeld via de toepassing van kruidachtige bodembedekkers (ook al veel in de boomspiegels!, waar vlinders nu soms een nectarplant kunnen aantreffen). Maar er zijn nog veel te veel heestervakken met kale grond er onder, wat alleen met eindeloos geschoffel dan wel gifkorrels zo "mooi" is te houden. Dat dit hoognodig vervangen moet worden door ruiger bosplantsoen of hakhout (vergelijk de houtwallen!) met alleen snoeiwerk of afzetten en wat maaien van de randen met een bosmaaier, begint kennelijk enigszins door te dringen, gezien enkele passages in deze richting in het jaarverslag 1989 Gemeentewerken Rhenen. Wat de Vlinderstichting aanbeveelt is de aanplant van meer

nectarheesters zoals buddleia en liguster (maar dan moet je die laatste niet steeds snoeien, maar alleen 1 keer, per bijvoorbeeld 6 jaar afzetten!), maar over de toepassing van keemkruiden zeggen ze te weinig vind ik.

Op trottoirs en straten wordt in Rhenen nog veel te veel gif gebruikt, zelfs in mijn eigen gifloze Asterstraat kwam Gemeentewerken gif spuiten, zodat ik ze moest wegsturen, wat toch verrekte kwalijk is, want zo worden burgerinitiatieven lelijk gesmoord. In Veenendaal gebruiken ze geen gif meer, maar krabben ze de planten tussen de tegels weg met metalen borstels aan een tractortje. Een andere mogelijkheid is het opheffen van trottoirs waar nooit wordt gelopen (betreding beperkt de plantengroei!). Gemeentewerken kan moeilijk verwachten dat alle straten door de burgerij wordt gewied, maar kan zelf ook méér creativiteit tonen zoals dat wel in andere steden gebeurt. Wat betreft het bermbeheer is er ook verbetering, althans voorlopig vooral op papier.

Na advisering door "Wageningen" lijkt er een op bloemrijke bermen gericht beheer te komen, ook weer fijn voor de vlinders (hoewel, met die razende auto's er langs...), maar wat ik constateer, is nog veel gebruik van de klepelmaaier en laten liggen van het maaisel, bijv. langs de Buitenomme -- argument van Gemeentewerken: we hebben de apparatuur niet om het op te pikken. Toch jammer van zo'n serieus advies.

Om nog even op twee planologische kwesties terug te komen, positief is het besluit om op de Koerheuvelakkers rogge te gaan verbouwen, in het kader van enig herstel van oude kulturen en enggronden (zoals je ook oude monumenten bewaart!), aangezwengeld door de provincie. Dan kunnen we daar de begeleidende bijzondere akkeronkruiden terugverwachten (bijv. bleekgele hennepnetel, korensla, akkerleeuwebek, papaver, korenbloem), en dat is broodnodig, gezien het totaal verdwijnen op al die maisakkers. Niet alleen bijzonder om te zien, maar ook de bijen en vlinders kunnen daarvan profiteren. Een bijsmaak zit er wel aan, want de bebouwing van de Koerheuvel gaat veel te ver en te dicht, plus verdwijnen van een groot deel van een eeuwenoude houtwal ondanks veel protest.

Een tweede voorlopig positief punt is het afwijzen van de aanleg van een golfbaan in de zandafgraving Kwintelooijen, niet alleen fijn voor een democratische recreatie in dit fraaie gebied, maar voor een massa soorten planten en dieren biedt een spontane ontwikkeling overlevingskansen, die elders bijna nergens meer zijn te vinden door de te intensieve bemoeienis van de mens. Dit geldt nadrukkelijk onder andere voor de vlinders, die nu hun hele levenscyclus hier kunnen voltooien, met voldoende voedselplanten voor de rupsen (niet gemaaid of bemest!) en nectarplanten voor de imagines! (ik trof er maar liefst 21 soorten aan, waaronder 3 (zeer) zeldzame). En 300 soorten wilde planten is ook niet mis. Waar vind je nog zo'n plek?! Het zal onvergeeflijk zijn, als dit gebied verkeerd beheerd gaat worden (golfbaan, maar ook totale bebouwing is fout).

Rhenen en Veenendaal zouden het extensieve beheer samen best kunnen betalen, bijv. voor totaal f 30.000,-- (vergelijk het geld voor de Stadsbossen!), en dan kan iedere burger blijven komen, ook die met minder geld, en ook de vlinders, vogels, wantsen, bijen, paddestoelen, enz.

4. Het Utrechts Landschap. Het behoeft weinig te zeggen, dat deze Stichting een belangrijke bijdrage levert aan de vlindervriendelijkheid van het Rhenense grondgebied: Grebbeberg en Laarschenberg met boswachter Veenhof's bijen- en vlinderakkers!! (rogge, gele mosterd, ramen, phacelia, boekweit, enz.), Blauwe Kamer (door het Rhenens bestuur niet positief bejegend...), Remmerdse Hei en De Blokken, het wordt grotendeels vrij natuurlijk beheerd. Al met al een aardig oppervlak. En vergeet ook niet de 30 meter brede strook tussen winterdijk (Utr. straatweg) en uiterwaard: die wordt speciaal door het U.L. extensief beheerd en dat scheelt o.a. voor de vlinders, want ik zag er in mei vele argusvlinders, dagpauwogen, landkaartjes, blauwtjes, oranjepipjes, witjes vliegen, en dat zou bij een "normaal" (=intensief) agrarisch beheer niet gekund hebben. Hopelijk verwerft het U.L. ook nog de fortjes en grachten tussen Blauwe Kamer en Grebbeberg, want het beheer is daar nu niet optimaal voor planten en vlinders.

Konklusie. Rhenen heeft een relatief groot buitengebied, met veel potenties voor het overleven van onze dagvlinders, en die mogelijkheden worden gedeeltelijk gebruikt. Toch is er nog veel verbetering mogelijk en noodzakelijk (gemeente, boeren). Ook in het stedelijk gebied zijn er nog veel onbenutte kansen (Gemeentewerken, burgers), en de Werkgroep Milieubeheer Rhenen zal niet nalaten daar op te wijzen. De dialoog van Jan van der Made (Vlinderstichting) was daartoe heel inspirerend en reikte veel concrete ideeën aan. Mogen velen mee helpen denken en doen!! Een stukje zingeving in ons leven.

Druk hier
op
om
het
oortbreedt

kevers, kikkers, pieren,
plantenresten, onkruid,
toezen, merelnesten, egels,
pissebedden, steenhommels,
krekels, pluimgrassen,
muggen, korstmossen, spin-
nen, distels, netels, hage-
dissen, afgebroken takken,
muisnesten, mollen, mezen,
sluifzwammen, klissen,
padden,
koolwitjes,
dotters.....

't Is een goede actieweek geweest van de gemeente Rhenen Schoon Actie waar ook de WMR aan bijdroeg. Door middel van krantenberichten en een informatiefolder werden de burgers weer op hun milieuplichten gewezen; Waar moet 't afval naar toe en waarom chemisch afval per wijk werd opgehaald. Helaas is onze gemeente nog niet tot grootschalig gescheiden afval ophalen overgegaan. Ook afvalpreventie dat wil zeggen 't niet produceren van afval, of 't regelen van afvalproducten (statiegeld b.v.) staat nog niet hoog in 't vaandel van regering en gemeente. Toch lijkt dat de oplossing voor 't tegengaan van de steeds groeiende afvalberg (bv. compostering via containers) 't chemisch afval wordt nu goed verzameld, evenals glas, blik en batterijen. Daar werden ook de basisscholen voor ingezet. Zij kregen van de gemeente een mooie container voor 't verzamelen van batterijen. Deze container konden ze versieren en zo meedingen naar een prijsje. Op de laatste dag konden de hoogste klassen via een milieu vragenantwoord-puzzelspel voorlichting krijgen op 't gemeentereinigingssterrein. De vuilniswagens stonden ter bezichtiging, er was een videofilm en limonade en een souvenir. De middenklassen kregen een milieu-musical aangeboden om zelf op te voeren. Diverse scholen hebben daarvan gebruik gemaakt en de laagste groepen kregen een poppenkast-voorstelling over milieu onderwerpen, bv. geen gifspuiten op bermen en plantsoenen en akkers. WMR verzorgde die ± 10 voorstellingen op scholen. De reacties waren goed. Misschien volgend jaar nog eens, met andere onderwerpen? Is er een donateur, die daaraan mee wil werken (poppenkast, poppen, teksten, spelen?). Graag opgeven bij Els Heijboer tel: 16767.

Ook de gifvrije stoep en straten kregen aandacht via een oproep per brief aan de mensen die reeds een Esdoornblad op de tegel op hun stoep geschilderd hebben, om hun burens te stimuleren om mee te doen er een gifvrije straat van te maken.

**AKTIE
RHENEN
SCHOON**

2 t/m 6 april 1990

De wijsheid in pacht....? -

Ingenieursbureaus niet altijd deskundig, goed voor het milieu en de portemonnaie van de gemeente (burger).

Bij de hoorzitting, naar aanleiding van de kapvergunning van de houtwal op de Koerheuvel, bleek de Dorschkamp niet een instituut, deskundig om onderzoek te doen naar de cultuur-historische waarde van deze houtwal. Toch wordt de negatieve uitslag, die met geen enkele zin wordt onderbouwd, serieus genomen en als argument gebruikt om de houtwal maar te kappen, althans voor het grootste deel.

De Nieuwe Veenendaalseweg voor enige jaren door "deskundigen" gerenoveerd, voldoet niet voor wat betreft milieu-vriendelijk, met name fietsverkeer. Deze weg moet opnieuw op de schop, met behulp van weer "deskundigen".

De Rijnstraat; een nieuw rioolsysteem zet bij zware regenval de Rijnstraat blank, helaas niet alleen met regenwater! Moet opnieuw worden uitgerekend en uitgebreid.

Bestemmingsplannen van de Heide Mij blinken niet uit door een verkaveling, waarbij actieve- of passieve zonneenergie benutting mogelijk is. Onder andere (Koerheuvel, Radboudkwartier).

Gifvrij plantsoenbeheer. Ook hierbij is het wachten op de computer en de deskundigen van buiten.

De WMR vraagt zich af, zou er niet eens meer geluisterd moeten worden naar de burgers; zij voelen zich toch meer betrokken bij hun woonplaats dan mensen van een ver ingenieurs bureau, die het om den brode teken is.

Bezwaarschriften zijn ingediend:

I Het ontwerp bestemmingsplan Koerheuvel 1 en de art. 19 procedure daarop volgend.
De WMR acht het ontwerp niet in overeenstemming met de uitspraak van G.S. van december 1984, waarbij het oostelijk deel met inbegrip van de houtwal werd goedgekeurd en ten westen van de houtwal enige verspreide bebouwing zou mogen worden gerealiseerd. De Koerheuvel is een uniek gebied, dat uit oogpunt van natuur, recreatie en cultuur-historische waarde gespaard dient te worden.

De Eekhoorn.:

De WMR is van mening, dat appartementenbouw, welke het horeca bouwvlak, alle voorgeschreven bouwmaten in het buitengebied te boven gaan, een aanslag is op het aanzicht van Rhenen met het prachtige geboomte op de stuwwal aan de uiterwaarden. Het teloor gaan van een hotel-restaurant strookt niet met een beleid gericht op toerisme en recreatie.
Ook hierbij werd gebruik gemaakt van een art. 19 procedure en werden commissie en raadslieden op een zeer verwarring scheppende wijze omtrent de bouwplannen geïnformeerd.

... vijandige houding

Variant:

De burger in zijn wijsheid gist;
De raad in haar waan beslist.

Earthday (Dag van de Aarde):

't Was een mooie dag 22 april 1990 in Amersfoort op het terrein van de de Franciscaner Orde op het Kasteel Stoutenburg bij Amersfoort.

Met 10 mensen was Rhenen goed vertegenwoordigd bij de plus minus 150 mensen die samen de Aarde-helende ceremonie deden onder de bezielende leiding van de Indiaan "Sun Bear" en de medewerkers van de "Elfenbank".

Wij bouwden met z'n allen een stenen cirkel ter genezing van de aarde, waarbij dan goede wensen en gedachten in alle windrichtingen werden gezonden.

Er werd geluisterd naar de wijze woorden van Sun Bear. Er werd gezongen en gedanst.

Wij allen voelden ons zeer betrokken bij de grote problemen waar onze aarde voor staat.

Het was een zeer inspirerende dag voor ons.

Els Heijboer.

TOESPRAAK voor de jaarvergadering van de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen

10 mei 1990.

Namens de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen, heet ik u van harte welkom bij haar jaarvergadering.

De wethouder van milieuzaken, de heer Vink, heeft medegedeeld dat hij vanavond helaas niet aanwezig kan zijn.

Van de secretaris zult u in het jaarverslag kunnen vernemen hetgeen de WMR het afgelopen jaar also heeft gedaan.

Toch wil ik daar, heel kort overigens, nog even op terugkomen.

De WMR heeft in het afgelopen seizoen niet maandelijks vergaderd, desalniettemin is er door haar veel werk verzet.

De WMR heeft meegewerkt aan de actie Rhenen Schoon, met name door mevrouw Heijboer, zij heeft, met behulp van enige andere werkgroepleden, op de scholen poppenkast vertoond om de schooljeugd uiteen te zetten wat milieu is en waarom dit zo belangrijk is. Ook werkte zij mee aan de oogstdienst van de Hervormde kerk, die tezamen met de kinderen van Heimerstein werd gehouden.

Uiteraard hebben wij het afgelopen jaar ook het gemeente-overleg gevoerd.

Dit gemeente-overleg wordt thans op een andere manier ingevuld. Wij hebben toegezegd de portefeuilles binnen dit overleg verdeeld en degene die die portefeuille heeft, is daarvoor verantwoordelijk.

De WMR kan thans met genoegen constateren dat het overleg op deze manier veel efficiënter werkt. Ook het overleg op zich is goed te noemen, alhoewel er natuurlijk voor wat dit overleg betreft er voor de WMR nogal wat wensen zijn.

Uiteraard waren daar ook de nodige procedures te voeren in verband met hinderwetvergunningen en bestemmingsplannen wijzigen.

De WMR betreurt het dat Marwi BV. nog steeds mag werken op de wijze zoals zij doet.

Er ligt een door de Raad van State goedgekeurde hinderwetvergunning en daaraan wordt tot op heden niet voldaan.

Ook zijn de problemen ten opzichte van Duke en Roks nog niet opgelost. Binnenkort zal hier echter het aanvullende rapport verschijnen en de WMR verwacht dat de gemeente naar aanleiding daarvan actie zal ondernemen.

Een heet hangijzer voor de WMR is de houtwal. Zoals u weet heeft de WMR de actie Houtwal gevoerd. Er zijn heel wat handtekeningen verzameld voor het behoud van deze wal. De WMR hoopt dat de gemeenteraad eindelijk zal gaan begrijpen dat een houtsingel, zoals op de Koerheuvel, uniek is voor Nederland en met name voor Rhenen.

Bomen kan je wellicht verplanten, zo'n houtwal met zijn hele flora en fauna niet.

En wat verloren is gegaan, krijg je nooit meer terug.

Hopelijk denken de gemeenteraadsleden aan hun verkiezingsprogramma en met name het onderdeel milieu als zij voor de keus worden gesteld. Natuurlijk is de WMR niet tegen woningbouw en met name niet tegen sociale woningbouw. Maar wat heb je er aan als je in de toekomst alleen maar tegen huizen aan kunt kijken. Moet Nederland en ook Rhenen dan eerst alleen maar bestaan uit Stenen, Straten en Beton, voordat men beseft wat men vernielt en weggooit.

Wij hoeven hiervoor alleen maar te verwijzen naar het "gat van Van der Spoel".

En wat zal er nog meer volgen....

In de maand juni zal het rapport betreffende de financieel/-economisch haalbaarheid van het Veerwegproject af zijn. De WMR ziet dit rapport tegemoet en zal uiteraard niet aarzelen haar mening daarover te geven. Wel wil de WMR er thans alvast opwijzen dat de gemeente in haar ogen niet geheel consequent bezig. Het veerwegproject moet er komen, want het toerisme moet worden gestimuleerd. Een daar vlakbij gelegen restaurant-pannekoekhuis, zeer geschikt voor de toerist, krijgt ineens een woonbestemming. Ziet u het al voor u, het veerwegproject en daar vlakbij peperdure flats. Of hebben de toekomstige appartementsbewoners allemaal een jacht. Dan is het natuurlijk wel logisch. Ook heeft de WMR grote bezwaren tegen het veelvuldig gebruik van de gemeente van de artikel 10 RO-procedure. Met behulp van dit artikel kunnen bestemmingsplannen op voorhand al als gewijzigd worden beschouwd, tenzij..

Gelukkig heeft het hof Den Haag dit getij gekeerd. In een recente uitspraak van haar aangespannen door Midden Delfland tegen de Staat der Nederlanden, is de staatssecretaris teruggefloten en is er gesteld dat het spoedeisende karakter niet aanwezig is. Weloverwogen beslissingen moeten er worden genomen..., ook in Rhenen. Dus geacht college en geachte gemeenteraadslieden... liefst zo min mogelijk de artikel 19 RO-procedure gebruiken. Ook werkt de WMR mee met de NMA-actie. In de pauze kunt u aan de tafel hierover informatie verkrijgen. De NMA heeft in Rhenen als leus "Voor een groene Heuvelrug, willen wij de Spoorbrug terug". Wij willen daarmee het openbaar vervoer stimuleren. Niet omdat wij de auto haten, wij gebruiken hem zelf ook. Ik hoef alleen maar naar mijzelf te kijken, maar om te stellen: De auto moet duurder, hij moet van de weg, dan moet je een alternatief bieden en dan ook een goed. Rhenen wil toch graag toeristen, wat is er dan beter om met de trein te komen? De treinreis vanuit het zuiden en het Westland is door de Betuwe veel sneller en de toerist geniet dan ook nog onderweg van het mooie groen en om deze spoorlijn te verwezenlijken, behoeft niet veel groen te worden opgeofferd. Voorts krijgt het vrachtvervoer dan meer ruimte. Door deze spoorbrug helpen wij elkaar allemaal. Dit was een korte blik op het verleden. Een ding ben ik daarbij nog vergeten. Een van onze zeer actieve werkgroepleden Mario Moura heeft helaas, wegens een baan in het Westen van het land, onze groep moeten verlaten. Wij betreuren dit ten zeerste, alhoewel wij hem zijn baan van harte gunnen.

Een blik op de toekomst. De toekomst van de WMR. Helaas zullen wij nog steeds moeten blijven bestaan. Milieu is een zeer leuk item voor verkiezingen, doch zijn deze voorbij, dan is het zo gemakkelijk om de verkiezingsleuzes te vergeten en te stellen dat economie, woningbouw, toerisme etc. voor moeten gaan. De WMR begrijpt deze kortzichtigheid niet. Natuurlijk begrijpt de WMR dat men niet zonder geld kan, dan er gewerkt moet worden om te leven etc...., maar dat het milieu daarvan de dupe moet worden. Neen, dat begrijpt zij niet. Wat doe je zonder groen? Wat is toerisme zonder schoon water, een

schoon milieu.

Dan sterft ook dit uit, of moet het zo zijn als in de volgende spreuk.

"Pas als de laatste boom is gestorven, tegelijk met de laatste bloem en het laatste dier, dan beseft men eerst, dat men geld niet kan eten."

De toekomst? Is die dan zo somber, natuurlijk niet als wij met zijn allen maar willen inzien dat wij er met zijn allen wat aan moeten doen.

Wij moeten offers brengen om straks onze kinderen, kleinkinderen en kinskinderen nog een toekomst te geven. Wij kunnen een ieder bij onszelf beginnen. Heel klein en misschien lijkt het in de ogen van velen wel heel weinig, maar iedere plastic zak minder, ieder schoon blik in de blikbak, iedere batterij terug, dat scheelt. Zo klein kunnen wij beginnen.

In de toekomst zal de WMR voor het milieu op de bres blijven staan.

Zij zal alle middelen die zij daarvoor heeft, aanwenden. Binnen de WMR wordt over de zeer nabije toekomst, namelijk het nieuwe seizoen van september tot en met mei nagedacht. Op 6 juni zal de WMR daarover in een brainstormavond over discussieren. Aan de hand daarvan zal een beleidsnota worden opgesteld.

De WMR heeft een zeer prettige ploeg van mensen. Mensen die zich, ieder op zijn/haar eigen wijze inzetten voor het milieu. Een hechte groep is het.

Natuurlijk kunnen wij nog altijd mensen gebruiken. U behoeft daarvoor niet alle vergaderingen bij te wonen, geen full-time lid te zijn, neen ieder steentje, hoe klein ook is welkom. In de pauze kunt u daarvoor bij de werkgroepleden over praten. Eigenlijk heb ik al lang genoeg gesproken. De WMR heeft u een kort overzicht gegeven. Mocht u meer informatie willen hebben, mocht u vragen hebben, etc....u kunt uiteraard altijd bij één van ons terecht.

De WMR wenst u een zeer prettige voortzetting van de avond en vooral straks als u er met Jan van der Made "uitvlindert".

Dank u voor uw aandacht.

I.B. Henzen-Post,

N.a.v. het bovenstaande het navolgende:

De uitnodiging tot steun/hulp geldt ook nu nog. U kunt zich daarvoor wenden tot ons.secretariaat: Utrechtsestraatweg 7, tel.: 12147.

WAAROM CHLOOR ZO GIFTIG IS

Op de schappen van onze supermarkten prijken ze in hun onschuldig uitziende goudgele flaconnetjes, tussen de was- en afwasmiddelen: plastic flesjes met CHLOOR. Op het etiket staat dat ze hygiënisch reinigen en uw WC wordt weer vlekkeloos schoon.

Maar voor het milieu is chloor dodelijk. En het milieu dat is de planten- en dierenwereld, en dat zijn wij zelf. Chloor doodt alle bacteriën, en is daarom nog steeds favoriet bij de propere huisvrouw.

Het probleem is, dat we de meeste bacteriën juist hard nodig hebben voor de natuurlijke afbraakprocessen die plaats vinden in het water en de aarde.

Er is niet zo veel voor nodig om, zoals onlangs bij Veenendaal-West gebeurde, duizenden vissen te doen sterven in de Grift.

Daarom is het zo belangrijk dat we absoluut geen chloor meer gebruiken in onze huishouding. Ook de meeste toiletreinigers zijn schadelijk omdat ze zuren bevatten, en het zijn vooral de agressieve zuren zoals zoutzuur of fosforzuur die ons rioolwater steeds meer vervuilen. Als u de WC regelmatig goed schoonmaakt met bv zachte zeep of vloeibare zeep op basis van natuurlijke grondstoffen, dan krijgen de bacteriën ook geen kans.

In Nederland wordt per jaar 500.000 ton chloor geproduceerd, vooral als grondstof voor plastics (zoals pvc), en verschillende chemische verbindingen zoals bestrijdingsmiddelen en oplosmiddelen.

Dioxines, PCB's, DDT, CFK's en andere verbindingen zijn te herleiden tot de grondstof chloor. En al deze stoffen hebben heel veel milieugevaarlijke eigenschappen, vanaf hun productie tot en met de verwerking. Chloorverbindingen zijn behalve giftig vaak ook kankerverwekkend, en houden daarmee een ernstige bedreiging in voor mens en milieu, denkt u maar aan het dioxine probleem.

Het is duidelijk dat we allemaal doordrongen moeten worden van het inzicht dat chloorhoudende middelen gewoon niet samengaan met het streven naar een schoon milieu.

Uit de commissies:

commissie OPENBARE WERKEN;

In deze commissie werd door de heer Roelofsen (PvdA) de vraag gesteld of het lozen van spoelwater met melkresten en ontsmettingsmiddelen was toegestaan. Het antwoord zijdens het college luidde dat dit niet verboden was, doch dat er met de betreffende boer de afspraak was gemaakt dat zulks in het vervolg niet meer zou voorkomen.

Helaas was dit antwoord aan de heer Roelofsen niet juist.

Krachtens de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater is namelijk het bovenvermelde lozen niet toegestaan. De boeren dienen dat spoelwater gewoon op het riool te storten of , bij het ontbreken van een riool- dit in een tank op te slaan.

Ook zijn de boeren van dit bovenstaande- middels een brochure, midden vorig jaar uitgereikt- op de hoogte gebracht.

Er was/is dus wel degelijk sprake van een overtreding.

Milieuwetgeving

Wet verontreiniging
oppervlaktewateren

JAARVERSLAG OVER 1989

Terugkijkend op het afgelopen jaar, springen er allerlei activiteiten in het oog, waaraan de Werkgroep met enthousiasme heeft deelgenomen.

Resultaten zijn niet altijd concreet of aantoonbaar, doch het feit, dat GROEN-LINKS een ruime raadszetel heeft behaald, duidt o.i. op een groter milieubewustzijn in Rhenen.

De WMR hoopt met haar acties hier toe te hebben bijgedragen.

Vertrek. Als Werkgroep lid namen het afgelopen jaar afscheid: Grietje v.d. Voet, voorzitter, Willy Hoorn, gemeente overleg en Mario Moura onze "grond deskundige" en vice-voorzitter,

Rhenen-Schoon: WMR leden deden mee met de inzameling en voorlichting over chemisch afval.

Aan het begin van de Willibrordweg werd door burgemeester Schoonderbeek een bordje "Gifvrije Straat". onthuld en lof toegezwaaid aan de mensen van de WMR J.S. Steenman en D. Prins voor hun initiatief om i.p.v. met de gifspuit rond te gaan de eigen stoep schoon te houden en met inheemse planten in de boomkranen het straatbeeld te verfrazen.

Dit initiatief is door de gemeente overgenomen en bewoners worden opgeroepen hun stoep gifvrij begaanbaar te houden.

In de Emmalaan is door WMR leden een wieschap opgericht alwaar inheemse bloemen een zelfs goedkoop en fleurig alternatief vormen voor een plantsoen van prikkerige heester vakken.

Symposium over het broeikas-effect: georganiseerd door Aktie Strohalm sinds 1971 een landelijke milieu organisatie.

Op 3 bijeenkomsten werden maatregelen aan de orde gesteld, die milieu problemen kunnen doen verminderen;

- Eco of groen tax. I.p.v. een algemene BTW heffing een heffing naar rato van milieuvervuiling en afschaffing van het hoge BTW tarief op arbeid, zodat b.v. reparaties weer betaalbaar worden en ander hoogst noodzakelijk werk.
- Afschaffen van rente.
- Een eerlijke verdeling van milieu belastende producten, zodat door uitgifte van milieu coupons door de overheid een te grote aanslag op het milieu kan worden voorkomen.

Oranje markt Rhenen en Des markt te Elst: Om bovengenoemde ingrijpende en revolutionaire ideeën ingang te doen vinden bij een groot publiek heeft de WMR vele folders hierover uitgedeeld. Een poppenkast kwam er dit maal aan te pas: Moeder Natuur heeft het moeilijk, en hoe!

De verkiezing van de meest fietsvijandige straat. De Nieuwe Veenendaalseweg werd hiervoor "uitverkoren" en later werd een passend bord met genoemde aanduiding in deze weg onthuld door de WMR.

Jachthaven: In februari werd hieraan een speciale commissievergadering algemene bestuurszaken gewijd. Het TROP, Toeristisch Beleids Plan, door de gemeenteraad aangenomen pretendeert het toerisme en de recreatie in Rhenen te ontwikkelen met inachtneming van de kwetsbaarheid van Rhenens natuur en landschap.

Deze laatste toevoeging wordt meestal niet gememoreerd!

De WMR heeft zich uitgesproken tegen de jachthaven plannen van de gemeente: Vernietiging van Landschappelijke waarde en aanleg van parkeerterreinen laten zich niet met deze uitspraken van het TROP verenigen.

Er werden verder geen concrete mededelingen gedaan, zelfs het rapport van Oranje Woud mocht niet worden besproken, kennelijk omdat de resultaten niet gunstig waren voor de jachthaven plannen. Over openbaarheid van bestuur gesproken!

Jaarvergadering Mrt. 1989. Prof. Zonneveld sprak over: De mens en de Aarde. In eigen dia's toonde spreker de verwoestingen door de mens. De mens in de tijdsgeschiedenis van de aarde nog maar pas aanwezig, ziet kans met de botte bijl grote delen van de groene mantel, die de aardkost bedekt, weg te halen.

Kale rotsen, geërodeerde landschappen en overstromingen zijn de desastreuze gevolgen. Door onze leefwijze werken we hier indirect aan mee. (gebruik van tropisch hardhout, invoer goedkoop veevoer voor de bioindustrie).

Conciliar Jaar: De WMR verzorgde en deed mee aan voorlichting op bijeenkomsten van de Raad van Kerken. Ondermeer werd een ecologische maaltijd, die geen afbreuk doet aan het milieu in de Derde-wereld landen gepresenteerd.

Nationale Milieu Aktie: Onder deze naam hebben zich milieu en natuurbeschermings organisaties hun krachten gebundeld en eisen in de vorm van een delta plan aan de regering overhandigd. Het rapport "Zorgen voor Morgen" met als antwoord op deze gegevens het Nationaal Milieu Beleidsplan is in de ogen van de MMA onvoldoende waarborg voor een duurzame ontwikkeling en milieubehoud.

Het Binnenveld: Beleids voorname en discussies voor het behoud van het Binnenveld hadden plaats. In het eerste nummer van de Nieuwsbrief van 1990 kunt u hierover lezen.

P.V.C. Aktie: Met deze landelijke aktie deed de WMR mee met een voorlichtingsavond.

Afval: De WMR vindt, dat zelf composteren, afval vermindering beloond moet worden, evenals ophalen van papier, en betreurt de gemakkelijke en kostbare weg, die de gemeente heeft gekozen het snoeihout te laten verhakelen en dit met plantsoen afval te laten afvoeren naar een particulier composteer bedrijf. O.i. een verlies voor Rhenens plantsoen, dat nu kwistig met kunstmest wordt bedekt. Ook voorstellen van een geschieden ophalen van Groente Fruit en Tuinafval, een dringende noodzaak, zijn voorlopig opgeborgen.

Men nieuw decenium, een nieuwe hoop voor een dieper besef van natuur en milieuwaaarde; daarmee wil ik dit overzicht, wat niet de pretentie heeft alle werkzaamheden te vermelden, beëindigen.

secr. WMR

ACTIVITEITENAGENDA:

Wegens de vakantieperiode worden er ditmaal geen activiteiten vermeld.

Een ieder die voor de volgende nieuwsbrief - uitgave eind september 1990 - activiteiten wil opgeven, dient dit vóór 15 september a.s. te doen.

Er is echter wel een ANDERE ACTIVITEIT.

Bij onze secretaris: Wies Cobben,
Utrechtsestraatweg 7 , ingang t.o.v. Puyk,
is een PAPIERCONTAINER geplaatst.

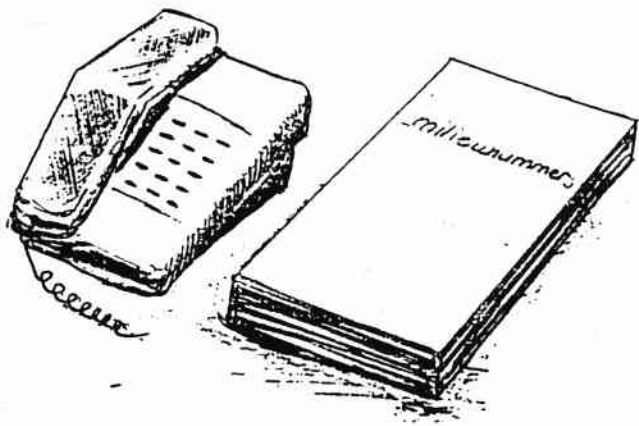
U kunt daar uw OUD PAPIER brengen.

Van harte aanbevolen.

VAN DE REDACTIE:

Een ieder die kopy voor de nieuwsbrief nr. 3 heeft, wordt verzocht deze uiterlijk 1 september a.s. in te leveren op: Emmalaan 2, tel: 13020.

De St.Werkgroep Milieubeheer wenst u allen een goede vakantie en als u weggaat een behouden thuiskomst.

- Politie Rhenen. Tel. 08376 - 19007. Milieu-ambtenaar S. Aalbers.
- Gemeente Rhenen. Tel. 08376 - 19000. Milieu-ambtenaar H. Haverkamp
- Algemene Inspectiedienst (AID). Tel. 01720 - 73691 (voor mestboekhouding, mestoverlast en bestrijdingsmiddelen)
- Inspectie voor Milieuhygiene. Tel. 03465 - 61114.
- Geluidshinder vliegtuigen. Tel. 070 - 492300. (hoofdsectie Luchtmachtstaf) of 070 - 491300 (nacht inspectie op geluidshinder, klager wordt teruggebeld)
- Verontreiniging oppervlaktewateren. Tel. 030 - 583580.
- Alarmnummer verontreiniging van de Rijn. Tel. 085 - 615302.
- Provinciehuis Utrecht. Tel. 030 - 589111 (informatie afvalverwerking, bodemvervuiling, stortplaatsen e.d.)
- Streekverband Zuid-Oost Utrecht. Tel. 03404 - 87882.
- Stichtse Milieu Federatie (SME). Tel. 030 - 202791.
- Milieutelefoon Milieudefensie. Tel. 020 - 262620.
- Stichting Natuur en Milieu. Tel. 030 - 331328.
- Stichting Milieu Edukatie (SME). Tel. 030 - 713734 (informatie voor onderwijs, tentoonstellingen, lesbrieven).
- Alternatieve Konsumentenbond. Tel. 020 - 863338/863586 (voeding en gezondheid).
- Centrum voor Energiebesparing Delft. Tel. 015 - 131260.
- Stichting Voorlichting Energiebesparing. Tel. 055 - 497911 (voorlichting over energiebesparing).